

مصاحبه پژوهشی:

بی خانمانی و پیامدهای اجتماعی آن (2)

بی خانمانی یکی از پدیده های زشت و نابهنجار اجتماعی است که در اغلب شهرهای بزرگ جهان به چشم می خورد و پیامدهای ناگوار بسیاری دارد.

تاریخ: ۲۸ فروردین ۱۳۹۷ - ۱۰:۰۰

کد خبر: ۲۱۰۴۷۷۱

چکیده مصاحبه پژوهشی:

- بی خانمانی یکی از پدیده های زشت و نابهنجار اجتماعی است.
- پدیده بی خانمانی به صورت معضلی بزرگ دامن گیر کشورهای رو به توسعه و حتی کشورهای توسعه یافته صنعتی است.
- پدیده بی خانمانی خاص طبقه یا اقشار خاصی از جامعه نیست.
- گاهی افراد ثروتمند هم به دلایل مختلف از خانه و کاشانه خود فاصله می گیرند و راهی کوچه و خیابان می شوند.
- کارتن خوابی پیامد بی خانمانی است.
- اکثر بی خانمان ها دارای مشکلاتی از قبیل اعتیاد، مصرف الکل، بیماری ذهنی، گسیختگی خانواده، بیماری جسمی و سوء تغذیه هستند.
- از پیامدهای بی خانمانی و کارتن خوابی می توان بیماری های جسمانی و روانی، انتقال بیماری های واگیردار، اعتیاد، تکدی گری، سرقت و سایر آسیب های اجتماعی نام برد.
- مولفه های ساختاری نظیر فقر و محرومیت اجتماعی می تواند روی آسیب پذیری فرد تاثیر بگذارد و موجب ایجاد و تداوم بی خانمانی شود.

پژوهش خبری صدا و سیما: بی خانمانی یکی از پدیده های زشت و نابهنجار اجتماعی است که در اغلب شهرهای بزرگ جهان به چشم می خورد و پیامدهای ناگوار بسیاری دارد. این پدیده به صورت معضلی بزرگ دامن گیر کشورهای رو به توسعه و حتی کشورهای توسعه یافته صنعتی است. بی خانمان ها از افراد و اقشار مختلفی تشکیل شده اند - سالخوردگان، میانسالان، جوانان، نوجوانان، کودکان، مردان، زنان، دوجنسیتی ها، افراد تحصیل کرده، افراد کم سواد یا بی سواد، افراد سالم به لحاظ جسمانی، افراد دارای بیماری های خطرناک و لاعلاج، افراد متعلق به دهک های بالای جامعه، افراد متعلق به دهک های پایین یا متوسط جامعه، از جمله اقشار و سنخ های اجتماعی هستند که در میان بی خانمان ها قابل ملاحظه اند. دکتر سید حسن موسوی

چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی در مصاحبه با پژوهشی خبری جنبه های مختلف این آسیب اجتماعی را بیشتر واکاوی کرده است.

پژوهش خبری: تفاوت کارتن خوابی با بی خانمانی چیست؟

دکتر سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران: کارتن خوابی پیامد بی خانمانی است. گاهی به عنوان مفهومی مترادف و یا جایگزین برای مفهوم بی خانمانی است و بر این اساس بی خانمانی را به معنای نداشتن اقامتگاهی اولیه در نظر می گیرند.

کارتن خوابها افرادی هستند که در اقامتگاههای عمومی و خصوصی زندگی می کنند. اکثر بی خانمانها دارای مشکلاتی از قبیل اعتیاد، مصرف الکل، بیماری ذهنی، گسیختگی خانواده، بیماری جسمی و سوء تغذیه هستند. که تعدادی از آنان به علت سرما و تغذیه ناکافی و بیماری جان خود را از دست می دهند. در تقسیم بندی کلی، بی خانمانی شامل سه دسته از افراد می شود: (الف) افرادی که برای خویش سرپناهی فراهم کرده اند، یعنی یا مکانی برای سکونت یافته اند یا حمایت مالی دارند. (ب) افرادی که در خیابانها و در وضعیتی نامناسب زندگی می کنند. (ج) افرادی که به سبب کمبود سرپناه واقعی نزد آشنایان و وابستگان به سر می برند.

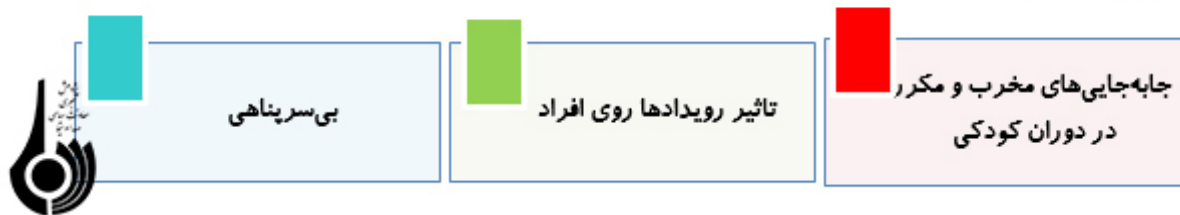
پژوهش خبری: علل پدیده بی خانمانی چیست؟

دکتر سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران: بی خانمانی، دلایل زیادی دارد و همیشه ناشی از فقر نیست اما می توان این گونه گفت که با خود فقر هم می آورد. گاهی افراد ثروتمند هم به دلایل مختلف از خانه و کاشانه خود فاصله می گیرند و راهی کوچه و خیابان می شوند؛ آنها نه تنها ثروت بلکه اعتبار اجتماعی خود را بر باد رفته می بینند.

بی خانمانی گاهی به دلیل بی سرپناهی است؛ این نوع از بی خانمانی شامل افرادی است که در ماشین، چادر یا مکان‌های دیگری زندگی می‌کنند؛ آنها از نظر فنی از افراد بی‌سرپناه مجزا هستند. یا به شکل موقت در خوابگاه‌ها، هتل‌ها و خانه دوستان خود اسکان دارند.

نوعی دیگر بی خانمانی تاثیر رویدادها روی افراد است. برخی از محرک‌ها ممکن است به شدت روی فرد تاثیرگذار باشد. این محرک‌ها اغلب از زمان کودکی آغاز می‌شوند. یکی از عوامل عمده بی‌خانمانی، جابه‌جایی‌های مکرر و مخرب در دوران کودکی است.

دلایل بی خانمانی

پژوهش خبری: آسیب‌های بی خانمانی کدام است؟

دکتر سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران: اصولاً خانواده‌های بدون درآمد مهم‌ترین گروه آسیب‌پذیر برای کارتن خواب شدن هستند و رابطه میان کارتن خوابی و مصرف مواد مخدر است. مصرف مواد می‌تواند منجر به بی‌خانمانی شود. با این وجود، مصرف کنندگان مواد ممکن است به دلیل طیفی از عوامل بهم پیوسته بی خانمان شوند. در برخی موارد، مصرف مواد عاملی است که منجر به بی خانمانی می‌شود. وانگهی بی خانمانی و سوء مصرف مواد می‌تواند موجب و تشدید کننده مشکلات دیگری نیز باشد. این که آیا سوء مصرف مواد علت مستقیم شروع بی خانمانی است یا این که آیا سوء مصرف مواد عاملی است که به طور غیر مستقیم و قرار گرفتن افراد در معرض خطر از دست دادن محل اقامت عمل می‌کند، مشخص نیست. در واقع، سوء مصرف مواد و نیز عوامل دیگر، احتمال بی خانمان شدن فرد دارد. بی خانمانی مزمن نیز خطر بالای مرگ بعلت بیماری و ناتوانی و استفاده از مواد تریقی را تشدید میکند. همچنین خودکشی افراد بی خانمان که سوء مصرف مواد دارند نسبت به افرادی که مواد مصرف نمی‌کنند، بیشتر است.

پژوهش خبری: بی خانمانی چه پیامدهایی برای جامعه دارد؟

دکتر سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران: از جمله پیامدهای بی خانمانی و کارتن خوابی، افزایش بیماریهای جسمانی و روانی که به دلیل عدم رعایت بهداشت فردی، انتقال بیماری‌های واگیردار، تخریب اموال عمومی، اعتیاد به مواد مخدر، تكدی گری، سرقت، فحشا و سایر آسیب‌های اجتماعی است. از این رو بیخانمانی ارتباط معناداری با کاهش نرخ امید به زندگی دارد. و نیز نرخ رشد خودکشی و مرگ و میر در آنها بالاست. این افراد در معرض خطر ابتلا به عفونت‌های "هیپاتیت" و "اچ آی وی" هستند. آنها به الکل و مواد مخدر معتادند. روابط جنسی غیر متعارف و سطح تحصیلات پایین، وضعیت تأهل نامطلوب (مطلقه در زنان) و فقر شدید به ویژه در زنان بی خانمان وجود دارد.

بی خانمان ها به دلیل اینکه در وضعیت اقتصادی و اجتماعی مطلوبی قرار ندارند، به جرایم و انحرافات اجتماعی روی می آورند تا از این طریق بتوانند زندگی خود را بگذرانند. به همین دلیل در مناطقی از شهر که بی خانمان ها زیاد باشند، احساس ناامنی و میزان وقوع جرایم بیشتر است و پلیس مجبور است در این مناطق نظارت بیشتری اعمال کند و از طریق گشتزنی، کنترل بیشتری بر محیط داشته باشد. رشد سرقت، اعتیاد، مصرف الکل تا حد زیادی وابسته به میزان بی خانمان های سطح شهر است. بی خانمانی در سطح شهرها، تداعی کننده فقر شهری است.

سخن آخر

به طور کلی فقر و محرومیت اجتماعی علل اصلی بی خانمانی در کشورهای توسعه یافته به حساب می آید. الگوهای محرومیت اجتماعی در دو سطح با بی خانمانی در ارتباطند: آنها روی برنامه های رفاه اجتماعی تاثیرگذار بوده و توانایی خانواده ها را به منظور دسترسی به درآمد، ثروت، شغل و مسکن تحت تاثیر قرار می دهند. مولفه های ساختاری نظیر فقر و محرومیت اجتماعی می تواند روی آسیب پذیری فرد تاثیر گذاشته و موجب ایجاد و تداوم بی خانمانی شود.

پژوهش خبری // مریم عابدی